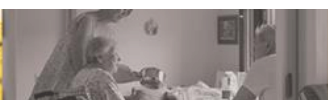

SISÄLLYS

1	HYVINVOINTIALUEEN OMISTAJAOHJAUKSEN PERIAATTEET	4
2	KONSERNIOHJEEN TARKOITUS JA SOVELTAMINEN	5
3	OMISTAJAOHJAUKSEN TAVOITTEET	5
4	KONSERNIRAKENTEEN MUODOSTUMINEN	6
5	KONSERNIOHJEEN KÄSITTELY JA HYVÄKSYMINEN	7
6	KONSERNIOHJEEN SITOVUUS	8
7	HYVINVOINTIALUEEN TOIMIELINTEN TEHTÄVÄT OMISTAJAOHJAUKSESSA	9
8	HYVINVOINTIALUEKONSERNIN VALVONTA, RISKIENHALLINTA JA SISÄINEN TARKASTUS	9
8.1	Konsernin valvonta	9
8.2	Raportointi ja riskienhallinta	10
8.3	Sisäinen tarkastus	11
9	KONSERNIN TALOUDEN SUUNNITTELU JA OHJAUS	12
10	KONSERNIN RAHOITUS JA MAKSULIIKENNE	12
11	HYVINVOINTIALUEEN TOIMINTA KILPAILUTILANTEESSA MARKKINOILLA	13
12	KONSERNIN SISÄISET PALVELUT JA KESKITETYT TUKIPALVELUT	13
13	VIESTINTÄ	13
14	HYVINVOINTIALUEEN LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TIETOJENSAANTIOIKEUDEN TURVAAMINEN	14
15	VELVOLLISUUS HANKKIA HYVINVOINTIALUEEN KANTA ASIAAN ENNEN PÄÄTÖKSENTEKOA	15
16	HYVINVOINTIALUEEN TYTÄRYHTEISÖJEN HYVÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPA 16	
17	HYVINVOINTIALUEKONSERNIN VALMIUSSUUNNITTELU, VARAUTUMINEN JA NÄIDEN YHTEENSOVITTAMINEN HYVINVOINTIALUEKONSERNISSA	17
18	VOIMAANTULO	18

1 HYVINVOINTIALUEEN OMISTAJAOHJAUKSEN PERIAATTEET

Etelä-Savon hyvinvointialueen omistajaohjauksen periaatteet ovat seuraavat:

1. Etelä-Savon hyvinvointialue voi omistaa osakkeita yhtiöistä, joita se tarvitsee suoraan tai välillisesti palvelujen järjestämiseen. Omistaminen voi kohdistua palvelutuotantoon tai niihin liittyviin tukipalveluihin. Omistaessaan yhteisöjä yhdessä muiden omistajien kanssa hyvinvointialue käy vuoropuhelua säännöllisesti.
2. Omistamista kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti huomioiden hyvinvointialueen strategia ja konsernin kokonaisuus. Hyvinvointialue tarkastelee omistuksiaan vaikuttavuuden, tulokellisuuden, riskienhallinnan ja toiminnan kehittämisen näkökulmista.
3. Etelä-Savon hyvinvointialueen omistajuus perustuu omistajasuunnitelmiin. Omistajasuunnitelmissa määritellään yhtiöiden päätoimialatasolla oman toiminnan ja markkinoilla toimimisen suhdetta, tarkoituksenmukaisinta palvelujen järjestämistapaa, konsernin kokonaisuutta sekä toimialan palvelujen järjestämistä vastuuta alihankintamahdollisuuksiin.

In house -omistaminen on yksi keino organisoida toimintaa. Hyvinvointialueella seurataan markkinoita ja reagoidaan markkinoilla tapahtuviin muutoksiin.

4. Etelä-Savon hyvinvointialue asettaa tytäryhtiöille ja soveltuvilta osin osakkuusyhteisöille tavoitteita palvelutuotannon toteuttamiseksi. Tavoiteasetanta tehdään yhdessä palvelutuotannon kanssa.

2 KONSERNIOHJEEN TARKOITUS JA SOVELTAMINEN

Etelä-Savon hyvinvointialuekonserni muodostuu hyvinvointialueesta ja sen tytäryhteisöistä.

Hyvinvointialueen tytäryhteisöjä ovat hyvinvointialueen kokonaan tai yli 50 %:n enemmistöosuudella omistetut omistamat yhtiöt sekä säätiöt ja muut yhteisöt, joissa hyvinvointialue käyttää määräysvaltaa. Nämä konserniyhteisöt ovat kukin erillisiä oikeushenkilöitä ja kirjanpitovelvollisia.

3 OMISTAJAOHJAUKSEN TAVOITTEET

Hyvinvointialueen omistajaohjauksesta säädetään laissa hyvinvointialueesta (611/2021). Hyvinvointialuelain 48 §:n mukaan omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla hyvinvointialue omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Omistajaohjaus voi liittyä perustamissopimukseen, yhtiöjärjestysmääräyksiin, palvelujen tuottamista koskeviin ja muihin sopimukseen, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen hyvinvointialuetta eri yhteisöissä edustaville henkilöille, muuhun hyvinvointialueen määräysvallan käyttöön sekä muihin vastaaviin seikkoihin.

Hyvinvointialuelain 49 §:n mukaan konserniohjetta sovelletaan hyvinvointialueen tytäryhteisöjen ja soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen. Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että hyvinvointialueen tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin kokonaisuus. Omistajaohjauksella varmistetaan palveluiden yhdenvertainen saatavuus sekä palveluiden laatu, vaikuttavuus ja kustannustehokkuus hyvinvointialueen tytäryhteisöjen toiminnassa.

Hyvinvointialueen tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus.

Omistajaohjauksella varmistetaan myös avoimuuden ja viestinnän samoin kuin palvelujen käyttäjien ja hyvinvointialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutuminen. Asukkaille palveluja tuottavien yhtiöiden tulee järjestää osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet ja saavutettava viestintä.

Etelä-Savon hyvinvointialueen omistajaohjauksen strategisen johtamismallin muodostavat Etelä-Savon hyvinvointialueen strategia, konserniohje sekä sen sisältämät omistajaohjauksen periaatteet. Hyvinvointialuekonsernin tytäryhtiöiden omistajaohjaukseen kuuluu vuosittain asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden seuranta.

Konserniohjeella mahdollistetaan konserniin kuuluvien yhteisöjen ohjauksen yhtenäistäminen, toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen sekä hyvinvointialueen konserniyhteisöstä saaman tiedonkulun tehostaminen.

4 KONSERNIRAKENTEEN MUODOSTUMINEN

Etelä-Savon hyvinvointialuekonserni muodostuu hyvinvointialueesta ja sen tytäryhteisöistä. Tytäryhteisöjen määrittely tulee kirjanpitolaista. Yhteisö, jossa hyvinvointialueella on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tai 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu määräysvalta, on hyvinvointialueen tytäryhteisö. Mitä laissa säädetään hyvinvointialueen tytäryhteisöstä, sovelletaan myös hyvinvointialueen määräysvaltaan kuuluvaan säätiöön (611/2021 § 4).

Hyvinvointialueen toiminta käsittää hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen hyvinvointialueiden yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Hyvinvointialueen toimintaan sisältyy hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palveluiden tuotanto hyvinvointialuekonserniin kuuluvissa ja muissa yhteisöissä ja säätiöissä.

Etelä-Savon hyvinvointialueen omistukset muodostuvat ensisijaisesti seuraavien periaatteen kautta: Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymältä (Essote), Itä-Savon sairaanhoitopiiriltä (Sosteri) ja Vaalijalan kuntayhtymältä voimaanpanolain mukaan suoraan siirtyvät omistukset, kunnilta siirtyvät sosiaali- ja terveystalouden tuottavien yhtiöiden osakkeet voimaanpanolain mukaan ja muut erikseen hyvinvointialueen hankkimat osakeyhtiöiden omistukset palvelujen saamiseksi valmisteluvaiheessa. Vuoden 2023 aikana ja siitä eteenpäin osakkeiden hankinnasta päätetään voimassa olevan hallintosäännön hankintavaltuuksien mukaisesti.

Etelä-Savon hyvinvointialueen tulee toiminnassaan noudattaa hankintalakia, jonka mukaan toimittajia on kohdeltava tasapuolisesti ja eri paikkakunnilla olevia ehdokkaita tai tarjoajia kohdeltava samalla tavoin, tasapuolisesti ja syrjimättömästi.

Laki hyvinvointialueesta rajaa kuntaa huomattavasti vahvemmin hyvinvointialueen tehtävät vain lailla säädettyihin tehtäviin tai niitä tukeviin tehtäviin. Hyvinvointialue toimii koko Etelä-Savon laajuisesti ja sen tulee kohdella palveluntuottajia yhdenvertaisesti.

5 KONSERNIOHJEEN KÄSITTELY JA HYVÄKSYMINEN

Hyvinvointialuelain 22 §:n mukaan aluevaltuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään hyvinvointialueen määräysvallassa olevien tytäryhtiöiden hallituksessa ja yhtiökokouksessa. Osakkuusyhteisöissä hyvinvointialueen edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohje käsitellään myös osakkuusyhteisöjen toimielimissä.

6 KONSERNIOHJEEN SITOVUUS

Käyttäessään omistajaohjausta hyvinvointialue ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yleisesti yhtiön toimintaa ohjaa osakeyhtiölaki, yhtiöjärjestys, osakassopimus ja konserniohje edellä mainitussa järjestyksessä.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai hyvinvointialueen johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta. Konserniohjeen noudattamatta jättäminen voi kuitenkin johtaa vahingonkorvausvastuuseen, mikäli sen noudattamatta jättämisen seurauksena on merkittävää haittaa tai vahinkoa tytäryhteisölle tai hyvinvointialuekonsernille.

Konsernisuhteissa määräävässä asemassa olevan yhteisön omistajaintressillä on käytännössä yhtiön toimintaa ohjaava vaikutus. Yhtiöoikeudellinen sitovuus syntyy siinä vaiheessa, kun tytäryhteisön toimivaltainen elin on hyväksynyt ohjeet yhteisöä sitovaksi. Tällöinkin yhteisöjen toimielinten, toimielinten jäsenten sekä toimitusjohtajan velvoitteet ja vastuut määräytyvät kyseistä yhteisöä koskevan lainsäädännön mukaan.

Liikesalaisuuden piiriin kuuluvat ja muut salassa pidettävät asiat käsitellään emoyhteisönä toimivassa hyvinvointialueessa salassa pidettävänä.

7 HYVINVOINTIALUEEN TOIMIELINTEN TEHTÄVÄT OMISTAJAOHJAUKSESSA

Hyvinvointialuelain 50 §:n mukaan hyvinvointialueen konsernijohtoon kuuluvat aluehallitus, hyvinvointialuejohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijohtoon tehtävistä ja toimivaltan jaosta.

Hyvinvointialuelain 50 §:n mukaan konsernijohto vastaa hyvinvointialuekonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Voimassa olevaan hallintosääntöön on kirjattu aluevaltuuston ja aluehallituksen roolit ja toimivalta omistajaohjauksesta ja konserniohjeesta.

8 HYVINVOINTIALUEKONSERNIN VALVONTA, RISKIENHALLINTA JA SISÄINEN TARKASTUS

8.1 Konsernin valvonta

Hyvinvointialuelain 22 §:n mukaan aluevaltuuston on päätettävä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Etelä-Savon hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan aluehallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä omavalvontaohjelman ja varautumisen että hyvän hallinnon ja lainmukaisuuden valvonnan järjestämisestä ja niiden toimeenpanon ja tuloksellisuuden valvonnasta

Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiössä on toimiva johtamisjärjestelmä ja säännöllinen raportointi, joka on oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on osaltaan varmistaa, että yhtiön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan.

Hallituksen tulee arvioida yhtiön sisäisen valvonnan sekä myös riskienhallinnan tuloksellisuutta.

Hyvinvointialueella tarkastuslautakunnan tehtävät on säädetty hyvinvointialuelain 125 §:ssä ja Etelä-Savon hyvinvointialueen voimassa olevassa hallintosäännössä.

Hyvinvointialueella noudatetaan yhtäläistä tilintarkastustapaa. Tilintarkastus kilpailutetaan hyvinvointialueen toimesta ja tytäryhteisöillä tulee olla sama tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajalla on oikeus saada tarvitsemansa asiakirjan konsernijohton lisäksi myös suoraan tytäryhteisöltä.

8.2 Raportointi ja riskienhallinta

Hyvinvointialuelain 121 §:n mukaan hyvinvointialueen tytäryhteisön sekä 118 §:n 3 momentissa tarkoitetun yhtiön on annettava aluehallitukselle hyvinvointialuekonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisöjen tulee ilmoittaa yhtiökokouksen ajankohta ja käsiteltävät asiat omistajaohjauksen vastuuhenkilölle vähintään kaksi viikkoa ennen kokousajankohtaa. Yhtiökokouskutsun yhteydessä on toimitettava etukäteen tarpeellinen kokousmateriaali. Yhtiön hallituksen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan on oltava läsnä yhtiökokouksessa.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa pyydettyä toimitusjohtajien pöytäkirjat viipymättä konsernijohtolle. Tytäryhteisön tulee antaa pyydettyä seurantaan varten konsernijohtolle raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehityksestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhteisöjen ja osakkuusyhteisöjen toimitusjohtaja raportoi konsernijohtolle erikseen määritellyn aikataulun mukaisesti vuoden aikana, talousarvion ja tilinpäätöksen. Tarvittaessa tytäryhteisön ja osakkuusyhteisön toimitusjohtaja esittelee konsernijohtolle toiminta- ja talousluvut.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa konsernijohdolle tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Konsernijohto antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta sekä tiedonannon määräajoista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.

Tytäryhteisöllä tulee olla riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta merkittävästä riskistä on raportoiva viipymättä konsernijohdolle.

Konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla lähtökohtaisesti kalenterivuosi, ellei siitä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Hyvinvointialuekonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, hyvää kirjanpitolapaa sekä mahdollisia konsernisäännöksiä.

8.3 Sisäinen tarkastus

Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiön sisäinen valvonta on asianmukaisesti järjestetty ja oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen. Sisäinen tarkastus konsultoi ja arvioi tarvittaessa niitä prosesseja, joilla yhteisöissä varmistetaan, että sisäinen valvonta on asianmukaisesti järjestetty, merkittävät riskit tunnistettu ja että niitä hallitaan asianmukaisesti.

Tytäryhteisöjen sisäinen tarkastus voidaan toteuttaa joko hyvinvointialueen sisäisen tarkastuksen palveluna tai ostopalveluna ulkopuoliselta palveluntuottajalta. Hyvinvointialueen sisäisellä tarkastuksella on oikeus pyytää tytäryhteisöiltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot ja asiakirjat, kun tarkastus suoritetaan toimeksiantoon perustuen. Hyvinvointialueen sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen val-

vonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja. Sisäisen tarkastuksen henkilöstö ei saa paljastaa sivulliselle haltuunsa mahdollisesti saamaansa salassa pidettävää tietoa.

9 KONSERNIN TALOUDEN SUUNNITTELU JA OHJAUS

Talouden ja investointien suunnittelun lähtökohtana ovat hyvinvointialueen strategia ja siihen sisältyvä omistajapolitiikka, yhtiön liiketoiminta, hyvinvointialueen ja yhtiön palvelutuotanto- ja kehittämistavoitteet, investointien lisäarvo sekä arviot toimintaympäristön muutoksista. Hyvinvointialuekonsernin taloutta ja investointeja suunnitellaan ja ohjataan yhteistoiminnassa konsernin kokonaisedun, rajallisten resurssien tehokkaan käytön sekä varallisuusarvon säilyttämisen ja kasvattamisen varmistamiseksi.

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu hyvinvointialuestrategiasta. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisöjen hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Tytäryhteisöjen strategista suunnittelua ohjaa osaltaan aluevaltuuston hyväksymä talousarvio ja -suunnitelma. Tytäryhteisöjen tulee laatia niille asetettujen tavoitteiden pohjalta vuosittain talousarvio ja toimintasuunnitelma sekä rahoitus- ja investointisuunnitelma. Tytäryhtiöiden talouden ja toiminnan vuosittaisessa ohjauksessa on käytössä malli, joka huomioi hyvinvointialueen saaman rahoituksen periaatteet sekä hyvinvointialueen tavoitteet palvelutuotannolle.

10 KONSERNIN RAHOITUS JA MAKSULIIKENNE

Koko konsernin maksuliikennettä ja maksuvalmiutta voidaan tarvittaessa hoitaa yhteisen konsernitilin kautta, jossa kaikki tytäryhtiöt ovat mukana. Asia arvioidaan tarvittaessa erikseen.

Lainan ottamisessa, vakuuden antamisessa ja muissa rahoitusjärjestelyissä yhtiöillä on neuvotteluvelvoite eli tytäryhtiön hallituksen on hankittava omistajan ennakkokäsitys asiaan.

Hinnoittelu hyvinvointialueen ja yhtiöiden välisissä transaktioissa ja rahoituspalveluissa on markkinahinnan mukainen.

11 HYVINVOINTIALUEEN TOIMINTA KILPAILUTILANTEESSA MARKKINOILLA

Hyvinvointialueen hoitaessa hyvinvointialuelain 6 §:ssä tarkoitettua tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla sen on annettava tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöttämisvelvollisuus). Tilanteet, joissa hyvinvointialue ei ainakaan hoida tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla, todetaan lain 131 §:ssä.

12 KONSERNIN SISÄISET PALVELUT JA KESKITETYT TUKIPALVELUT

Hyvinvointialueen konsernijohto vastaa siitä, että hyvinvointialueella ja sen konserniyhteisöillä on käytettävissään laadukkaat ja kokonaisedulliset tuki- ja muut yhteiset palvelut.

Hyvinvointialueen konserni järjestää konserniyhteisöjen tarvitsemat tuki- ja muut yhteiset palvelut lähtökohtaisesti keskitetysti, joko hyvinvointialueen tai jonkun konserniyhteisön tai osakkuusyhtiön tuottamana. Siltä osin, kun konserniyhteisöjen tarvitsemia palveluja ei ole hyvinvointialueen sisältä saatavissa tai niiden käyttö ei ole arvioitu tarkoituksenmukaiseksi yhdessä omistajaohjauksen kanssa, palvelut hankitaan markkinoilta.

13 VIESTINTÄ

Hyvä hallinto edellyttää luotettavaa ja avointa viestintää. Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava, että koko konsernin viestintä on riittävää ja että se

täyttää hyvinvointialuelain vaatimukset. Viestinnästä vastaa tytäryhteisön toimitusjohtaja tai vastaava sekä hallitus.

Hyvinvointialuelain 34 §:n mukaan koko hyvinvointialueen konsernin toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille sekä järjestöille ja muille yhteisöille. Hyvinvointialueen tulee antaa riittävästi tietoja hyvinvointialueen järjestämistä palveluista, taloudesta, hyvinvointialueen hallinnossa valmistelussa olevista asioista ja niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Hyvinvointialueen on myös tiedotettava siitä, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa. Viestinnässä on käytettävä asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otettava huomioon hyvinvointialueen eri asukasryhmien tarpeet. Viestinnässä on käytettävä esteettömiä ja saavutettavia kanavia ja keinoja.

Silloin kun hyvinvointialueen tehtävä on annettu yhteisön hoidettavaksi, hyvinvointialueen on aktiivisesti tiedotettava asukkailleen yhteisön toiminnasta. Koska viestintävelvollisuus koskee koko hyvinvointialuekonsernin toimintaa, hyvinvointialueen tytäryhteisöjen on oma-aloitteisesti tiedotettava riittäväällä tavalla toiminnastaan ja taloudestaan sekä konsernin sisällä että alueen asukkaille. Viestinnässä ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida julkisuus- ja salassapitosäännökset.

14 HYVINVOINTIALUEEN LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TIETOJENSAANTIOIKEUDEN TURVAAMINEN

Hyvinvointialueen luottamushenkilöllä on oikeus saada hyvinvointialueelta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimiessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten.

Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

15 VELVOLLISUUS HANKKIA HYVINVOINTIALUEEN KANTA ASIAAN ENNEN PÄÄTÖKSENTEKOA

Tytäryhteisön on jo valmisteluvaiheessa hankittava omistajan ennakkokäsitys tehdessään päätöstä merkittävästä asiasta. Hyvinvointialueen ennakkokäsityksen hankkiminen on keino ohjata ja valvoa konserniin kuuluvan tytäryhteisön toimintaa ja taloutta. Aktiivinen tiedonantovelvollisuus edellyttää, että tytäryhteisöt tuovat riittävän ajoissa tietoon ne asiat, joihin edellytetään konserniohjausta.

Omistajan ennakkokäsitys on hankittava seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen
- asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat hyvinvointialueen strategiasta ja talousarviossa tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa hyvinvointialueeseen
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- toimitusjohtajan valinta ja palkkausjärjestelmä
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei ole erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- johdannaisinstrumenttien käyttö
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen

- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset, merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut
- yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen
- eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

Lopullinen päätösvalta ja vastuu ennakkokäsitystä edellyttävästä asiasta on aina yhteisön omalla päätöksentekuelimellä, vaikka hyvinvointialueen ennakkokäsitys päätettävään asiaan on hankittu ennen yhteisön päätöstä.

Lähtökohtana on, että ennakkokäsitys hankitaan kirjallisesti, riittävään informaatioon perustuen ja riittävän aikaisessa vaiheessa. Ennakkokäsityksen merkittävyyttä arvioidaan muutoksen vaikutuksella yhteisön toimintaan, hyvinvointialueen palvelutuotantoon tai omistajapolitiikan linjauksista poikkeamiseen.

16 HYVINVOINTIALUEEN TYTÄRYHTEISÖJEN HYVÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPA

Hyvinvointialuekonsernin hyvästä hallinto- ja johtamistavasta voidaan määrätä erillisellä asiakirjalla, mikä konserniyhteisöjen hallitusten tulee hyväksyä ja noudattaa soveltuvin osin. Asiakirja toimii myös yleisohjeena hyvinvointialuetta yhtiökokouksessa edustaville ja muita hyvinvointialueen puolesta omistajaohjausta käyttäville toimijoille.

Tytär- ja osakkuusyhteisöissä tulee toteuttaa alalle tavanomaisia liiketoimintaperiaatteita, niissä tulee toteutua riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta ja että hyvinvointialueen omistuksia tulee hoitaa tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti konsernin kokonaisuutena turvaten.

Tytäryhteisöissä tulee noudattaa lisäksi Keskuskauppakamarin julkaisemaa ohjeistusta listaamattomien yhtiöiden hallinnoinnin kehittämisestä.

Tytäryhteisöjen hallitusten jäsen ehdokkuuksia tehtäessä tulee varmistaa hallitusten monipuolinen osaaminen ja kokemus sekä riippumattomuus ja vastuullisuus. Hallitusten kokoonpanojen tulee heijastaa erilaisia osaamisalueita ja riittävää talouden ja liiketoiminnan asiantuntemusta. Hallituksen jäsenen tulee olla riippumaton yhteisöstä eli hänellä ei voi olla työ- tai liikesuhteita yhteisöön suoraan eikä välillisesti.

17 HYVINVOINTIALUEKONSERNIN VALMIUSSUUNNITTELU, VARAUTUMINEN JA NÄIDEN YHTEENSOVITTAMINEN HYVINVOINTIALUEKONSERNISSA

Varautumisesta häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin säädetään hyvinvointialueesta annetun lain 150 §:ssä. Hyvinvointialueen on valmiussuunnitelmin ja normaaliolojen häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muin toimenpitein huolehdittava siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.

Aluevaltuusto ja aluehallitus päättävät hyvinvointialueen varautumisen ja valmiussuunnittelun periaatteista.

Hyvinvointialueen konsernin tytäryhteisöjen tulee varautua mahdollisiin häiriötilanteisiin ja laatia vähintään lain sekä omistajan edellyttämät kirjalliset suunnitelmat toiminnan jatkuvuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi. Tarvittavien riskienhallintaa koskevien (mm. toiminnan jatkuvuuden varmistamiseen ja turvallisuuteen liittyvien) suunnitelmien laatimisvastuiden tulee sisältyä myös tytäryhteisöjen mahdollisiin alihankinta- ja ostopalvelusopimuksiin.

Konserniyhtiöillä on velvollisuus osallistua hyvinvointialuekonsernin yhteiseen valmiussuunnitteluun ja varautumiseen liittyviin harjoituksiin. Lisäksi konserniyhtiöillä on viestinnälliset velvollisuudet erilaisissa poikkeustilanteissa. Hyvin-

vointialuekonsernin sisäinen hyvä yhteistyö valmiussuunnittelussa ja varautumisessa on olennaista hyvinvointialueen kokonaisturvallisuuden ylläpitämiseksi ja edistämiseksi.

18 VOIMAANTULO

Konserniohje tulee voimaan aluevaltuuston päätöksellä 14.12.2022.

